

Sportul înglobează două perspective diferite care sunt luate în considerare tot mai mult la nivelul UE: sportul profesionist și sportul ca activitate recreativă. În ambele cazuri, sportul constituie un sector economic vast și în creștere rapidă, care are o contribuție semnificativă la dezvoltarea economiei și la crearea de locuri de muncă.

Sportul favorizează interacțiunea socială, importantă pentru tineri și pentru vârstnici, pentru femei și pentru bărbați, și promovează sănătatea fizică și psihică. De asemenea, sportul poate să stimuleze educația, comunicarea, aptitudinile de negociere și de conducere, care sunt esențiale pentru emanciparea femeilor.

Egalitate pe terenul de joc

Egalitatea între femei și bărbați este un principiu fundamental al Uniunii Europene. Atât în Carta femeii, cât și în Strategia pentru egalitatea între femei și bărbați 2010-2015, Comisia Europeană și-a afirmat angajamentul de a lua măsuri în vederea eliminării disparității de gen în procesul de luare a deciziilor.

În urma Conferinței UE privind egalitatea de gen în sport, desfășurată în 2013, a fost aprobată Propunerea de acțiuni strategice privind egalitatea de gen în sport 2014-2020. Admițând că mai sunt încă multe de făcut, propunerea include măsuri și recomandări care încurajează organismele de conducere și organizațiile neguvernamentale din domeniul sportului să elaboreze și să pună în aplicare strategii de acțiune naționale și internaționale privind egalitatea de gen în sport, susținute de măsuri coerente și concrete la nivelul Uniunii Europene.

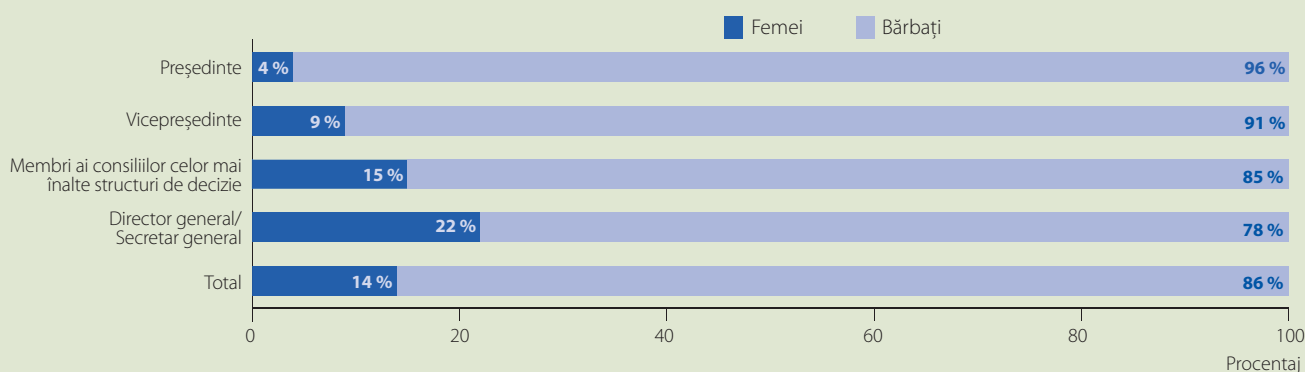
Concluziile Consiliului privind egalitatea de gen în sport încurajează organizațiile din acest domeniu să îmbunătățească echilibrul de gen în consiliile de administrație și comitetele executive din domeniul sportului, precum și în management și antrenorat. De asemenea, documentul sprijină eliminarea obstacolelor fără caracter legislativ care împiedică femeile să ocupe astfel de funcții (20 mai 2014).

Obstacole

Marginalizarea femeilor în procesele decizionale

În pofida participării tot mai semnificative a femeilor în domeniul sportului, ele sunt subreprezentate în organismele de decizie din instituțiile sportive de la nivel local, național, european și mondial.

Figura 1 – Procentul de femei și de bărbați care ocupă posturi de decizie la nivelul confederațiilor continentale ale sporturilor olimpice din Europa, 2015

Sursa: Datele au fost culese de la toate cele 28 de confederații continentale ale sporturilor olimpice din Europa (mai-iunie 2015).

Potrivit datelor din raportul privind accesul femeilor la funcții de conducere și de decizie, întocmit de Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) la cererea președinției luxemburghize a Consiliului Uniunii Europene, la nivel european femeile ocupă în medie 14 % din posturile de decizie din cadrul confederațiilor continentale ale sporturilor olimpice. La nivelul celor 28 de confederații analizate, din cele 91 de funcții de conducere, existau doar o președintă și opt vicepreședinte. Aceste cifre ilustrează tendințe identificate și în alte sectoare decizionale, în care, pe măsură ce se înaintează în ierarhia instituțională, disparitățile de gen cresc.

La nivelul **statelor membre**, rămâne extrem de redusă reprezentarea femeilor în **cele mai înalte posturi de decizie** din organizațiile sportive. În 2015, în medie, numai 14 % din aceste posturi erau ocupate de femei, variind de la 3 % în Polonia până la 43 % în Suedia.

Sportul este considerat o arenă a bărbaților

Sportul este, în mod tradițional, un sector dominat de bărbați, iar progresele în materie de egalitate de gen în acest domeniu sunt îngreunate de constructele sociale ale feminității și masculinității, care adesea asociază sportul cu trăsături „masculine” precum forța și rezistența fizică, rapiditatea, precum și cu un spirit extrem de competitiv, uneori conflictual. Femeile care practică sporturi pot fi percepute ca „masculine”, în timp ce bărbații care nu sunt interesați de sport pot fi considerați „lipsiți de bărbăție”. Stereotipurile de

gen dominante afectează nu numai participarea femeilor la luarea deciziilor în organizațiile sportive, ci și implicarea lor în activități sportive.

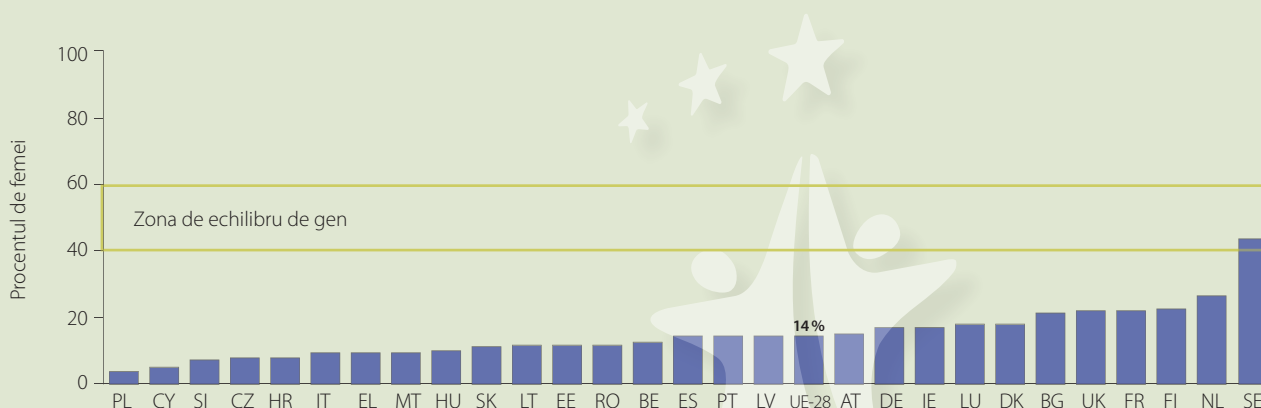
Rolurile de gen tradiționale pot impune numărul de ore pe care femeile îl dedică responsabilităților legate de îngrijirea familiei, ceea ce poate avea un efect de propagare inclusiv asupra timpului rămas pentru desfășurarea de activități sportive. Indicele egalității de gen elaborat de EIGE arată în mod clar că, în comparație cu bărbații, femeile alocă mai mult timp activităților de îngrijire a familiei, însă participă mai puțin la activități sociale precum sportul și activitățile culturale sau recreative.

Bărbații domină antrenoratul

Antrenoratul reprezintă un alt domeniu al sportului în care femeile sunt în cea mai mare parte subreprezentate. Pe baza datelor obținute din șapte **state membre ale UE**, se estimează că numai 20 % până la 30 % dintre toți antrenorii sportivi din Europa sunt femei (!). Probabilitatea să existe antrenore este mai mare în sporturile care beneficiază de o participare ridicată a femeilor (de exemplu, dansul, gimnastica, patinajul artistic sau sporturile ecvestre), ele antrenând în principal femei, adolescenți și copii care participă la competiții la nivel local și regional. De asemenea, este mai mare numărul bărbaților care lucrează ca angajați în domeniul sportului, iar informațiile din baza de date a EIGE cu statistici de gen arată că, la nivel european, în perioada 2012-2014, gradul de ocupare al femeilor în sport chiar a scăzut, în timp ce al bărbaților a crescut.

(!) Comisia Europeană (2014), „Gender Equality in Sport: Proposal for Strategic Actions 2014-2020” (Egalitatea de gen în sport: propunere de acțiuni strategice 2014-2020), p. 19, http://ec.europa.eu/sport/events/2013/documents/20131203-gender/final-proposal-1802_en.pdf

Figura 2 – Procentul de femei raportat la numărul total de posturi de decizie din federațiile sportive naționale din UE-28, 2015

Sursa: Datele au fost colectate de la cele mai populare zece federații sportive naționale de la nivelul fiecăruia din cele 28 de state membre (280 în total), în perioada mai-iunie 2015.

Notă: Au fost incluse următoarele posturi: președinte, vicepreședinte, director general/secretar general și alți membri ai consiliilor. Pentru a evita număratoarea dublă, fiecare persoană a fost luată în calcul o singură dată, chiar dacă îndeplinește mai multe funcții.

Stereotipurile din mass-media plasează femeile în ofsaid

Mijloacele de comunicare în masă pot juca un rol important în consolidarea sau în contestarea stereotipurilor de gen din lumea sportului. În fapt, prezentarea atletelor și atleților de către mass-media în funcție de unele stereotipuri este o practică constatată pe scară largă, atletele fiind adesea portretizate într-o manieră sexualizată. În mod frecvent, reportajele despre sportive îmbracă forme care contribuie la marginalizarea performanțelor feminine din sport, datorită accentului pus pe feminitate și atractivitate sexuală, și nu pe forța sau aptitudinile lor.

Există, de asemenea, diferențe considerabile în acoperirea mediatică a sporturilor feminine și a celor masculine, acestea din urmă beneficiind de o atenție mult mai mare ⁽²⁾. O altă provocare o reprezintă lipsa femeilor în jurnalismul sportiv. La Olimpiada de la Londra din 2012, numai 15 % dintre jurnaliști și fotografi erau femei. Disparitatea de gen în jurnalismul sportiv se propagă și spre organizațiile mass-media, în care femeile ocupă mai puțin de o treime dintre posturile de conducere de nivel superior ⁽³⁾.

Ce măsuri se iau în acest sens?

Mai multe federații continentale și internaționale din Europa, responsabile pentru promovarea și dezvoltarea sporturilor, și-au demonstrat deja angajamentul pentru egalitatea de gen prin introducerea **cotelor de gen**.

În anul 2015, nouă din cele 28 de confederații europene adoptaseră o cotă de gen pentru cea mai înaltă structură de decizie (comitet executiv, președinție sau consiliu de administrație) și numai una nu a reușit să-și îndeplinească cota, neexistând în cadrul său niciun post de decizie ocupat de o femeie. În patru dintre cele 19 confederații rămase fără cote de gen, femeile erau absente din cea mai înaltă structură de decizie.

În plus, în cinci organizații există comisii sau comitete de femei:

- Confederația Europeană de Box (EUBC)
- Uniunea Europeană de Taekwondo (ETU)
- Uniunea Europeană de Gimnastică (UEG)
- Federația Internațională de Baschet Amator din Europa (FIBA Europe)
- Uniunea Asociațiilor Europene de Fotbal (UEFA)

La **nivel național**, s-au propus sau au fost introduse deja ținte voluntare privind echilibrul de gen în structurile de conducere ale federațiilor sportive din cinci state membre [Germania, Franța, Finlanda, Suedia, Regatul Unit (Anglia)].

Pentru a obține însă egalitatea dintre femei și bărbați în lumea sportului și în procesele de decizie, este nevoie de măsuri suplimentare.

⁽²⁾ *Ibid.*, p. 33.

⁽³⁾ Date din prezentarea realizată de Anthony Edgar, șeful departamentului de operațiuni media din cadrul Comitetului Olimpic Internațional, intitulată „The Olympic Games: Meeting New Global Challenges” (Jocurile Olimpice: gestionarea noilor provocări globale), Oxford University Club, Oxford, „The Future of Reporting at the Olympic Games” (Viitorul relatărilor mass-media de la Jocurile Olimpice), 13-14 august 2012.

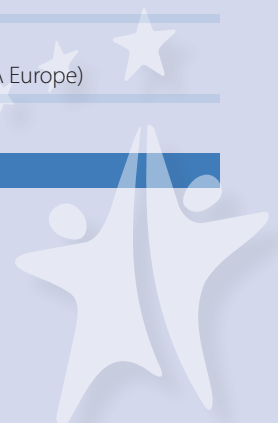
Cotele de gen din confederațiile sportive europene, 2015

Cotele de gen în cadrul celor mai înalte organisme decizionale

Cel puțin o femeie și un bărbat	United World Wrestling Europe (UWW-Europe) Confederația Europeană de Scrimă (EFC) Federația Europeană de Handbal (EHF) Confederația Europeană de Tir (ESC) Federația Europeană de Haltere (EWF) Uniunea Asociațiilor Europene de Fotbal (UEFA)
Cel puțin două femei și doi bărbați	Federația Europeană de Hochei (EHF) Federația Internațională de Baschet Amator din Europa (FIBA Europe)
Cel puțin trei femei și trei bărbați	Uniunea Europeană de Triatlon (ETU)

Cote de gen în consilii, comitete și comisii

Federația Europeană de Handbal (EHF)
Confederația Europeană de Tir (ESC)
Uniunea Europeană de Tenis de Masă (ETTU)
Uniunea Europeană de Taekwondo (ETU)
Uniunea Europeană de Triatlon (ETU)

Ce acțiuni mai pot fi întreprinse?

Aplicarea unei perspective de gen

O modalitate de consolidare a egalității de gen în sport este integrarea principiului egalității dintre femei și bărbați în domeniile de politică relevante. Acest demers poate fi descris ca fiind integrarea unei perspective favorabile egalității de gen în fiecare fază a elaborării și aplicării unei politici sau a unui program.

Pentru a ajuta personalul instituțiilor UE și al organismelor guvernamentale să integreze perspectiva de gen în activitatea pe care o desfășoară, inclusiv în domeniul sportului, EIGE a creat o platformă online dedicată integrării principiului egalității dintre femei și bărbați, accesibilă publicului pe site-ul EIGE.

Măsuri și inițiative specifice

Realizarea egalității de gen și sporirea prezenței femeilor în procesul de decizie în sport ar putea fi promovate printr-o gamă mai amplă de măsuri specifice, precum dezbateri publice, formare, programe de mentorat și politici proactive care să încurajeze tinerele femei să rămână în lumea sportului. Efectul măsurilor legislative și al celor voluntare ar putea fi consolidat prin eforturi de sensibilizare a populației și de combatere a rolurilor de gen prestabilite. Eradicarea stereotipurilor de gen ar putea juca un rol esențial în eliminarea obstacolelor care limitează accesul femeilor la funcții de conducere în sport.

Date de mai bună calitate la nivelul UE

În urma cercetării întreprinse, EIGE a constatat că măsurarea gradului de schimbare în procesul de decizie din sport este îngreunată de lipsa de indicatori corespunzători la nivelul UE. Deși există anumite statistici, lipsesc date defalcate după gen care să permită comparații între toate statele

Eradicarea stereotipurilor de gen este esențială pentru consolidarea egalității de gen în sport și în procesele de decizie

membre. Lipsa de informații corespunzătoare împiedică factorii de decizie să adopte politici care să reflecte nevoile diferite ale femeilor și ale bărbaților și care să încurajeze un angajament echitabil față de ambele genuri.

În vederea sprijinirii factorilor de decizie de la nivelul UE, EIGE a creat o bază de date cu statistici de gen ⁽⁴⁾, aflată la dispoziția publicului pe site-ul său. De asemenea, Centrul de resurse și documentare al EIGE oferă numeroase tipuri de publicații privind sportul, prin intermediul bibliotecii sale online. Resursele sunt disponibile în limbile engleză, germană, suedeză, neerlandeză, franceză, daneză, italiană, greacă, norvegiană și portugheză și pot fi accesate prin intermediul linkului: <http://eige.europa.eu/rdc>

⁽⁴⁾ Datele privind „Femeile și sportul” din baza de date se găsesc la secțiunea „Strategiile UE” (Strategia UE pentru egalitatea între femei și bărbați 2010-2015 – Roluri de gen în domeniul tineretului, educației și sportului) și la secțiunea „Domenii de politică” – cultură, educație și tineret.

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) este centrul de cunoaștere al UE cu privire la egalitatea de gen. EIGE sprijină statele membre și toate instituțiile relevante în eforturile lor de a transforma egalitatea între femei și bărbați într-o realitate pentru toți europenii, furnizând expertiză specifică și date sigure și comparabile privind egalitatea de gen în Europa.

Date de contact

<http://eige.europa.eu>

[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)

twitter.com/eurogender

[youtube.com/eurogender](https://www.youtube.com/eurogender)

eige.sec@eige.europa.eu

Tel. +370 5 215 7444

Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
LITUANIA

Print:	MH-02-15-937-RO-C	978-92-9218-963-1	10.2839/763856
PDF:	MH-02-15-937-RO-N	978-92-9218-937-2	10.2839/61704